

ANNALES UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

Sectio I

Philosophia-Sociologia

Vol. XVI/XVII

1991/92

LUBLIN
NAKŁADEM UNIWERSYTETU MARIJ CURIE-SKŁODOWSKIEJ

ANNALES
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN—POLONIA

VOL. XIV/XV

SECTIO I

1989/1990

---

1. J. Dębowski: Narcyz Lubnicki's Criticism of Immediacy. Immediatism-Methodological Postulativism — Praxism
2. S. Symotiuik: On the Concept of Non-Rationality
3. M. Flis-Jaszczuk: Kazimierz Ajdukiewicz's Conception of Rationality
4. M. Flis-Jaszczuk: Kazimierz Ajdukiewicz's Conception of Normative Methodology
5. A. L. Zachariasz: "Reference to Values" as a Method of Interpretive Procedure in the Philosophy of H. Rickert
6. H. Ogryzko-Wiewiórowski: H. G. Gadamer's Conception of Understanding
7. J. Dębowski: Teleonomic Character of Intentions of Meaning in the Light of Husserl's Semiotics and Phenomenology of Cognition
8. J. Zdybel: The Status of Science in the Philosophy of R. G. Collingwood
9. J. Jusiak: Whitehead's Conception of Events, Time and Space
10. W. Pycka, W. Misztal: The Paradox of Cognitive Distance and Its Role in the Formation of Ethos of Scientific Research
11. W. Pycka: Why Is It Better to Know Something Than Nothing
12. H. Jakuszeko: Lessing: Religious Truth and History
13. Z. Majewska: The Problem of Existential Status of Culture in Roman Ingarden's Philosophy
14. T. Margul: The Chinese Good-Natured Dragon
15. L. Borowski: The Spiritual Form of Swami Muktananda Through the Eyes of His Own Ashram
16. T. Szkołut: Creative Intelligentsia versus Totalitarianism
17. J. Styk: The Principle of Solidarity in the Social Life of Traditional Polish Country
18. M. Ogryzko-Wiewiórowska: Widowhood as a Social Phenomenon
19. H. Ogryzko-Wiewiórowski: Group Consciousness Integration Coefficient Proposal for New Measure
20. I. Machaj: Theoretical and Methodological Reflections on the Social Subjectivity of Small-Town Dwellers
21. T. Samulak: Social Consciousness and Occupational Activity of Rural Population versus Environment

ANNALES
UNIVERSITATIS
MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

Sectio I
Philosophia-Sociologia

Vol. XVI/XVII

1991/92

LUBLIN
NAKŁADEM UNIWERSYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

KOMITET REDAKCYJNY

REDAKTOR NACZELNY

Dr Grzegorz Leopold Seidler, Prof. UMCS

ZASTĘPCY REDAKTORA NACZELNEGO

Dr Wiesław Skrzydło, Prof. UMCS, Dr Wiesław Śladkowski, Prof. UMCS

REDAKTORZY SEKCJI

- A (Mathematica) — Dr Adam Bielecki, Prof. UMCS, Dr Jan Krzyż, Prof. UMCS
AA (Chemia) — Dr Kazimierz Sykut, Prof. UMCS
AAA (Physica) — Dr Mieczysław Subotowicz, Prof. UMCS
B (Geographia,
Geologia etc.) — Dr Józef Wojtanowicz, Prof. UMCS
C (Biologia) — Dr Zbigniew Lorkiewicz, Prof. UMCS
D (Medicina) — Dr Stanisław Bryc, Prof. Akad. Med. w Lublinie
DD (Medicina — Zdzisław Gliński, Prof. Akad. Roln. w Lublinie — zastępca
Veterinaria) redaktora
DDD (Pharmacia) — Dr Romuald Langwiński, Prof. Akad. Med. w Lublinie
E (Agricultura) — Dr Adam Szember, Prof. Akad. Roln. w Lublinie
EE (Zootechnica) — Dr Marian Budzyński, Prof. Akad. Roln. w Lublinie
F (Historia) — Dr Wiesław Śladkowski, Prof. UMCS
FF (Philologiae) — Dr Alina Aleksandrowicz, Prof. UMCS
G (Ius) — Dr Wiesław Skrzydło, Prof. UMCS
— Dr Antoni Pieniążek, Doc. UMCS — zastępca redaktora
H (Oeconomia) — Dr Ryszard Orłowski, Prof. UMCS
I (Philosophia —
Sociologia) — Dr Zdzisław Cackowski, Prof. UMCS
J (Paedagogia-
Psychologia) — Dr Stanisław Poppek, Prof. UMCS

RECENZENCI

Bronisław Gołębiowski, Władysław Jacher, Czesław Matuszewicz,
Wacław Piotrowski, Antoni Sułek, Janusz Sztumski, Barbara Tryfan,
Jacek Wódz, Andrzej L. Zachariasz

REDAKTORZY TOMU

Prof. dr hab. Stanisław Kosiński, Prof. dr hab. Józef Styk

Opracowanie redakcyjne: Elżbieta Muszyńska

Tłumaczenie na jęz. angielski: Jerzy Adamko

SPIS TREŚCI
TABLE OF CONTENTS

1. Irena MACHAJ	
Podmiotowość społeczna. Orientacje badawcze	1
Social Subjectivity. Orientations in Studies	20
2. Marta ŁACEK	
Podstawowe pojęcia teorii naznaczania społecznego	21
Basic Concepts of the Theory of Social Labeling	36
3. Stanisław KOSIŃSKI	
Ludwik Krzywicki prekursorem socjologii medycyny	37
Ludwik Krzywicki as a Forerunner of the Sociology of Medicine	59
4. Henryk OGRYZKO-WIEWIÓROWSKI	
Rozumienie w koncepcji filozoficznej Edmunda Husserla	61
Understanding in the Philosophical Conception of Edmund Husserl	75
5. Agnieszka KOLASA	
Socjolog w badaniu przeszłości	77
Sociologist and Investigation of the Past	82
6. Piotr NOWAK	
Jerzy Szacki i Piotr Sztompka. Dwa spojrzenia na relację socjo- logia a historia	83
Jerzy Szacki and Piotr Sztompka: Two Views on the Relations Between Sociology and History	93
7. Mirona OGRYZKO-WIEWIÓROWSKA	
Analiza dokumentów urzędowych. Z doświadczeń badawczych so- cjologa	95
The Analysis of Official Documents. A Sociologist's Experiences	106
8. Jagoda JEZIOR	
List jako materiał źródłowy w socjologii	107
A Letter as Source Material in Sociology	119

9. Wojciech MISZTAŁ	
Norma a wartość w koncepcji Czesława Znamierowskiego . . .	121
Norm and Value in the General Conception of Czesław Znamierowski	129
10. Danuta NICZYPORUK	
Wartościowanie przestrzeni przez miejską ludność rolniczą . . .	131
Evaluation of Space by Urban Agricultural Population	137
11. Grażyna SZYMAŃSKA	
Aspiracje. Niektóre pojęcia i przedmiot badań	139
Aspirations. Some Formulations and the Object of Study	150
12. Beata TARAPATA	
Praca w hierarchii wartości młodzieży. Przegląd badań	153
Work in the System of Values of Young People. A Survey of Studies	160
13. Dorota ZDYBEL	
Wartości społeczne w świadomości dorastającej młodzieży	161
Social Values in the Awareness of Teenagers	168
14. Sławomir PARTYCKI	
Istota społecznej gospodarki rynkowej	169
Essence of the Social Market Economy	177
15. Zofia SZYMANEK	
Praca i bezrobocie jako problem społeczny i badawczy w Polsce międzywojennej i współczesnej	179
Work and Unemployment as a Social and Investigation Problem in Pre-War and Present-Day Poland	196
16. Stanisława STACHNIK-CZAJKOWSKA	
Bezrobocie. Przyczyny, skutki, sposoby przeciwdziałania	197
Unemployment. Causes, Effects and Ways of Counteraction	212
17. Ewa MASŁYK-MUSIAŁ	
Współczesne podejście do badania kultury organizacyjnej	213
Present-Day Approach to the Study of Organization Culture	230
18. Maria CHODKOWSKA	
Kobieta niepełnosprawna w warunkach kryzysu. Bariery i możliwości funkcjonowania w rolach społecznych	231
Handicapped Woman. Barriers and Possibilities of Functioning in Social Roles	249

19. Józef STYK

- Chłopski indywidualizm a ideologia kolektywizmu. Z dziejów świadomości zbiorowej wsi okresu powojennego 251
Peasant Individualism and Ideology of Collectivism. The History of Collective Consciousness in the Post-War Country 264

20. Włodzimierz MIROWSKI

- Migracje i wyludnianie się obszarów wiejskich w Europie Środkowej i Wschodniej 265
Migrations and Depopulation of Rural Areas in Central and Eastern Europe 272

21. Tadeusz SAMULAK

- Świadomość i aspiracje wiejskiej młodzieży ze szkół rolniczych 275
Consciousness and Aspirations of Rural Young People in Agricultural Schools 290

22. Beata TWOREK

- Kultura zdrowotna ludności wiejskiej w Polsce międzywojennej w świetle literatury pięknej i wspomnieniowej 291
Health Culture of Rural Population in Poland in 1918—1939 in the Light of Literature and Memoirs 298

23. Stanisław TOKARSKI

- Choroby społeczne mieszkańców polskiej wsi w okresie II Rzeczypospolitej. Analiza socjometryczna 299
Epidemiology of Social Diseases Among Rural Population in the Two Decades Before World War II 312

24. Marian FILIPIAK

- Pojęcie rozwoju, socjalizacji, uspołecznienia, przystosowania i wychowania człowieka 315
The Concepts of Development, Socialization, Socialization Effect, Adaptation and Upbringing of Man 335

25. Tomasz WACH

- Miejsce ucznia w szkole w świetle polskich ustaw o oświacie z roku 1932, 1961 i 1991 337
The Position of the Pupil at School in Light of Polish Laws on Education 344

26. Ewa KRAWCZAK

- Instytucjonalny wymiar szkolnictwa specjalnego w województwie lubelskim. Stan i potrzeby 345
The Institutional Scope of Special Education in the Lublin Voivodeship. State and Needs 351

27. Jerzy Czesław SUPREWICZ	
Badania socjologiczne nad szkolnictwem górniczym w Polsce . . .	353
Sociological Studies on the System of Mining Schools in Poland	362
28. Włodzimierz PIĄTKOWSKI	
Problematyka ekologiczna w programach partii i stronnictw po-	
litycznych. Wybory parlamentarne, październik 1991	363
Ecological Problems in the Programmes of Political Parties.	
Parliamentary Election of October 1991	372
29. Urszula KUSIO	
Rodziny zastępcze. Próba typologii	373
Substitute Families. A Typology	379
30. Marta KOMORSKA	
Społeczno-kulturowe uwarunkowania i konsekwencje postaw	
wobec śmierci w społeczeństwie polskim	381
Socio-Cultural Conditioning and Consequences of Attitudes	
Towards Death in Polish Society	387
Recenzje	389

